

כלי Vacuum Cleaner אשר הוא מסתובב והולך בעצמו בכל הבית ואוסף כל לכלוך ואשפה, אם מותר להפעילו לשבת

שואב אבק אשר בעל הבית רוצה לכוונו מערב שבת שיפעול רק בשבת

עד הנה דיברנו ב-Vacuum Cleaner אשר פועל כל לילה ולילה.

ונשאר לנו לדון במי שזה אינו פועל אצלו בכל לילה ולילה מימות השבוע, אלא רק עתה בערב שבת עלה ברעיונו לכוון את ה-Vacuum Cleaner שיפעול בליל שבת (וכגון שידוע שאחרי סעודת השבת, נשאר לו לכלוך רב בבית בעבור שיש לו הרבה אורחים, מה שאין כן בשאר ימות השבוע), **הרי בפשטות שיש איסור לעשות כן.**

יש בזה חשש שמא יטה ונראה דאסור הדבר

והיינו טעמא, כי יש בזה החשש של 'שמא יטה', דחז"ל גזרו (שבת יב:) שאסור לקרוא לאור הנר בשבת דחשינן שמא יטה את הנר לצורכו בשבת, וכבר ביארנו באריכות [בהגליון פר' וישלח] שגם בכל כלי שהדרך שמשתמשים עמה בחול כולל גם שעושים דבר איסור בכדי שיעבוד יותר טוב וכדומה, יש לחשוש שמא בטעות יעשה זאת גם בשבת. וממילא גם כאן אם זה אין פועל תמיד בכל זמן אלא בליל שבת, יש לחשוש שמא בטעות יכוונו וישנהו וכדומה.

והנה, אין החשש שמא יטה בזה, שנחשוש שמא יגע בהו ויזיזנו וכדומה, כי אין שום איסור כשמזיז ה-Cleaner כשזה פועל, היות ואין שום פעולה של עלעקטריי שנוצר כאשר מזיז את הכלי שפועל כבר (בלתי אם נדע שבמציאות זה לא כך או שישתנה הדבר לעתיד, אמנם לעת עתה המציאות היא שכשזה פועל הרי שאין שום שינוי במצב העלעקטריי כשנוגעים בו או כשמזיזים אותו למקום אחר). אלא כוונתנו כאן לחשש של שמא יטה, הוא מכיון דאינו רגיל בשימוש תמיד בכל לילה, יש חשש שמא ידליקנו או יכבנו כי כבר לא יצטרך את שימוש, או שיגביר את כח השואב או ינמך אותה כפי צורכו וכדומה.

ולהלכה למעשה, כשזה פועל בכל לילה ממש הרי שמותר הדבר, אמנם אם מכוונו רק לשבת נראה דאסור הדבר, ועדיין צ"ע בתוקף איסור זה כשמכוונו רק לשבת.

בו באופן אוטאמאטיי"ש, וא"כ כל רואה או שומע יבין וישכיל שזה מופעל כך בכל לילה ולילה, ואין אדם שהפעילו עתה, ולכן מותר הדבר, ואין צריך לעצור זאת מערב שבת שלא יפעל בשבת.

(ומהאי טעמא נכריה המסייעת בעבודת הבית)

שלה אסור לנקות את הבית ב-Vacuum Cleaner רגיל בשבת, היות וזה עובד רק אם מפעילים אותה בידים וממילא היות שזה הכלי משמיע קול, הרי שהעובר ברחובה של עיר לא ידע שנכריה עושה זאת, ויחשוב שבעלת הבית הישראלית עושה זאת ומחללת את השבת ר"ל).

Watering system להשקות את הגינה שבחצר הבית הפועל בכל לילה

וכן הוא הדין במי שיש לו Watering system להשקות את הגן שבחצר ביתו, וזה פועל באופן אוטאמאטיי"ש, שכל לילה ולילה ה-Watering system משקה את הגן בשעה מסויימת מאליה ואין אף אחד שצריך להפעיל זאת בעת ההיא, הרי גם בזה מותר הדבר.

ואין לחשוש משום הרואה, כי כיון שנהוג להשתמש בזה באופן אוטאמאטיי"ש, יבין זאת הרואה, ולא יחשוב שיש כאן בעל הבית יהודי אשר מחלל את השבת.

והאמת צריכה להיאמר, שבשנים קדמוניות היינו אוסרים לעשות זאת, כי לא היה נפוץ ומפורסם כל כך השימוש באופן אוטאמאטיי"ש והיה חשש גדול מפני הרואים

אמנם עתה בזמנינו אנו, שנתפשט מאוד השימוש בכלי העלעקטריי"ק באופנים אלו שהם מתחילים לפעול אוטאמאטיי"ש מאליהם בזמנים שונים, אזי מותר הדבר בכלי עלעקטריי"ק שהמה ידועים ומפורסמים שנוהגים להפעילם אוטאמאטיי"ש, והם דומים לשני אופנים אלו שכתבנו לעיל.

כלי השואב אבק אשר הוא מסתובב בעצמו כל לילה בכל הבית ואוסף כל לכלוך ואשפה אם מותר להשאירו שיפעל גם בליל שבת

יש כלי Vacuum Cleaner אשר נפוץ בימינו, אשר הוא מסתובב והולך בעצמו בכל הדירה ואוסף כל לכלוך ואבק וכדומה, ויש כאלו שזה פועל אצלם באופן אוטאמאטיי"ש, וכגון שבעל הבית כיוון והכין את ה-Vacuum Cleaner, שבכל לילה בשעה שתיים כשכולם נמים את שנתם, הרי זה מתחיל לפעול מאליו ומסתובב והולך ברחבי הבית אנה ואנה באין מפריע ומנקה ועושה את מלאכתו, ואין אף אחד שצריך להפעילו בעת ההיא, אלא כך הוא פועל שהוא מכיוון ועומד מבעוד מועד לכל לילה ולילה.

וגוף השאלה היא לגבי שבת, אם נכון הדבר להשאירו כך גם לשבת, שיפעל בליל שבת כבכל לילה ולילה, או שאסור הדבר וצריך לעצור זאת שלא יפעל בשבת.

כלל בהלכות שבת שאין חוששים משום הרואה כשידע שזה פועל מאליו

ונבאר את הדבר בכלל גדול בחששא דמראית עין:

דהנה עיקר החשש בזה, הוא משום מראית עין, והיינו שהעובר ברחובה של עיר סמוך לבית בליל שבת, וישמע את הקול של ה-Vacuum Cleaner הפועל, יחשוב בדעתו שמא בני הבית הישראלים מפעילים אותו עתה ומחללים את השבת ר"ל. ולכן, בכלי אשר ידוע ומפורסם לכל אשר הוא פועל מאליו באופן אוטאמאטיי"ש, ליכא חששא זו ומותר להשאירו שיפעול אוטאמאטיי"ש גם בשבת, כי הרואה יבין מיד שזה נדלק והופעל מאליו, ואין אף אחד שעומד עתה מאחוריו להפעילו וליכא חילול שבת בהו.

מותר הדבר

ולכן, כאן ב-Vacuum Cleaner אשר סובב והולך בכל הבית, כבר נפוץ השימוש